

**Geleceğin gemi yolculukları günümüzdekenden çok daha farklı olacak. Binlerce yolcuya, uluslararası bir plaj ortamı ile birlikte bir eğlence merkezinde bulunabilecek tüm olanaklar fazlasıyla sunulacak. Gemi, alışlagelmiş kimliğinden uzaklaşıp, yüzen bir tatil cenneti havasına bürünecek**



## YÜZEN KENTLER

J. DOBERT-D. VISSER

**A**lmanya'nın en büyük gemi yolculuk şirketlerinden biri olan Seetours International'in yöneticisi Alf Pollack, düşündeki gemiyi şöyle anlatıyor: "Gezgin bir tatil adası düşünelim. Dört, altı ve hatta sekizbin yolcusuyla birlikte denize açılan bir jumbo. Bu tatil adası, diğer gemiler gibi limanları dolaşmayacak; en uygun iklim, mevsim ve hava koşullarının ardından sürüklenecek. Böyle bir tatil adasının kuşkusuz yepyeni bir kimliği olacak. Ancak bu düşü gerçekleştirebilmek için, dev gibi yükselen yolcu gemileri düşüncesinden kendimizi uzaklaştırmamız gerekiyor."

Pollack'ın düşünde tasarladığı ve "Future" ismini verdiği bu gemi adası, alışılmış yolu gemilerinden tümüyle farklı bir yapı ve görüntüye sahip: Kendiliğinden bir tatil ve eğlence sitesi; bir Las Vegas, Monte Carlo, Westerland, kısaca, denize açılan bir rüyalar kenti.

"Future"deki olanaklar, birinci sınıf tatil merkezlerinde sunulanları kesinlikle aratmayacak: Helikopter uçuşları, açık denizlerde avlanma, su kayağı, dalma eğitimi, dibe dalan küreler, görkemli alışveriş merkezleri, spor tesisleri ve oyun alanları olağan bir nitelik taşıyacak. Sahil yakınlarında durulduğunda plaj güverteleri yüzücü ve sörfçüler için açılacak.

Eğlencelerin mümkün olduğunca çeşitli olmasına özen gösteriliyor. Tiyatro, sinema, sergiler ve hatta senfoni konserleri bunlardan birkaçı. Pollack'ın "Future" düşünü, manzarası ve atmosferi ile bir plaj, bahçeli güverteler, yeşil dinlenme yerleri, havuzlar ve yapay şelaleler de süslüyor.

Tüm bunları, yalnızca bir hayalperestin hiçbir zaman gerçekleştiremeyecek düşünceleri olarak nitelendirirsek yanılığa düşeriz. Çünkü "Future" şu biralarda Norveç'li armatör Knut Udstein Klosters'in bürosunda "Phoenix" ismiyle tasarlanmış durumda. İçlerinden bir tanesi, ünlü "Norway" ile birlikte dünyanın en büyük yolcu gemisi sayılan sekiz geminin sahibi Klosters, "Phoenix" modelini Pollack'ın düşüncesinden yola çıkarak tasarlamış. Klosters'in bu projesinin ama-

cını, "Norway" in eski kaptanı Aage Hoddevik şöyle açıklıyor, "bugün 2000 yılı için bir gemi yolculuğu planlayanlar yıldızlara uzanmak zorundalar. Bizim yıldızımızın adı "Phoenix".

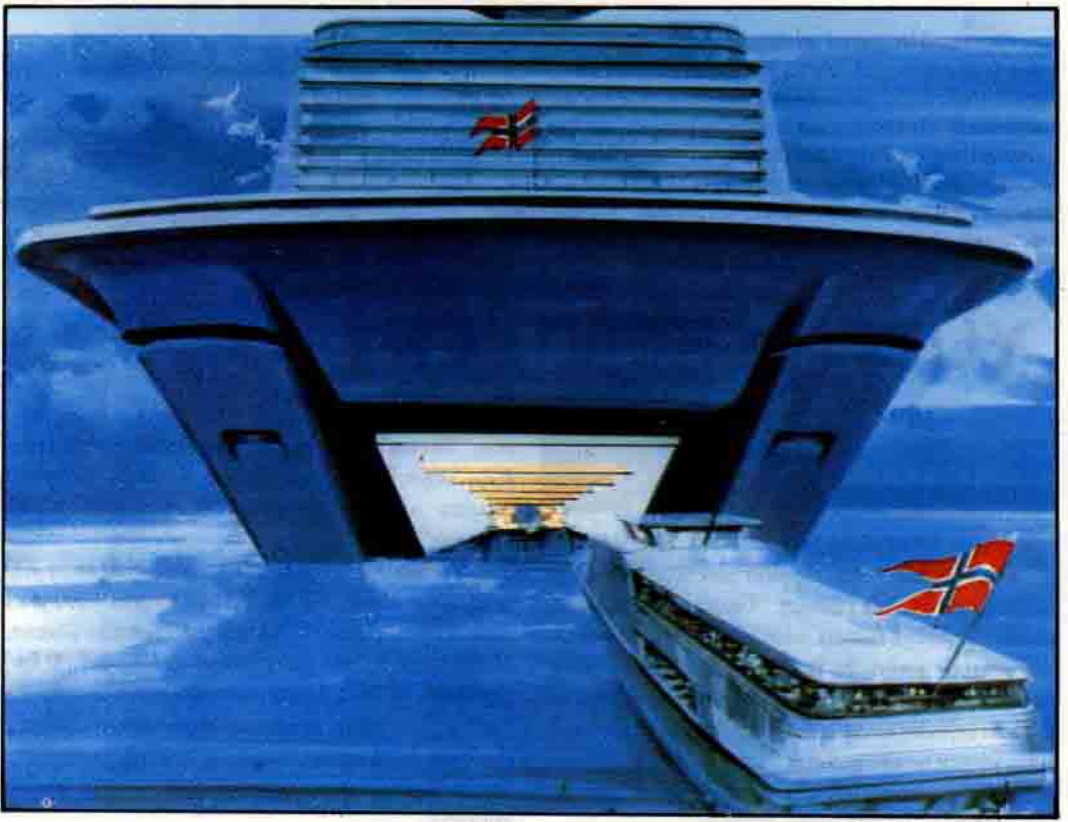
"Phoenix" in uzunluğu 382 m., genişliği 82 m. ve yüksekliği 70 m. olacak. 210.000 BRT\* lik bu gemi 4.000 yolcu ve 1.600 gemi personeli barındırıcak. Armatör Klosters, 50.000 beygirgücünde, saatte yaklaşık 22 deniz mili (40 km.) yapabilecek bu deniz devinin yapım işini büyük bir olasılıkla Kiel'deki ünlü HDW tersanesine (Howaldtswerken Deutsche Werft A.G.) verecek Bu yılın ilk yarısında yapımına başlanması düşünülen gemi için 1,4 milyar Mark'lık bir harcama gerekecek.

210.000 BRT, bir yolcu gemisi için Sansasyoneldir. Çünkü "Norway" yalnızca 70.202 BRT'lidir. Unutulmayan transatlantikler "Queen Elizabeth" 83.673, "Queen Mary" ise 81.237 BRT ile yolcu gemileri kategorisinde dünya rekorlarını ellerinde bulundurmaktadırlar. Bu durumda "Phoenix" yalnızca 550.000 tdw sınıfı deniz tankerleriyle bir tutulabilir. bu tankerler, dünyanın en büyük gemilerinden olup yaklaşık 275.000 BRT ile ölçülür.

Bir geminin her enlemesine metresi, uzunlamasına bir metresinden daha çok kullanım alanı yaratır. Bu yüzden "Phoenix" te genişlik ön planda tutulmuştur. Tabii bu genişlikte bir rekor hevesinin de payı vardır. Su altındaki gövde genişliği 60 m. olacaktır ki, "Norway" in genişliği yalnızca 34 m. dir. Güverte parmaklıkları arasındaki bel genişliği ise 80 m. olarak tasarlanmıştır. Almanya'nın en büyük deniz tankeri olan "Esso Deutschland" in 378 m. uzunluğa karşın 69 m. genişliğe sahip olduğunu düşünürsek, "Phoenix" in ne denli geniş bir gemi olacağını tahmin edebiliriz.

Bu boyutlarda gemi yapabilen tersanelerin dünyada yalnızca birkaç tane oluşu, "Phoenix" in yapımında sorun çıkarmıştır. HDW, bu az bulunur tersanelerden biri olup, 426 m. uzunluğa sahiptir.

\* "Kayıtlı Brüt Yüklü Tona" anlamında kullanılan bir deyimdir kısaltılmışı .



4000 yolcu ve 1600 personelden oluşan bu büyük kitleyi şehir baskısından uzaklaştırıp onlara bir atmosfer ve hareket özgürlüğü sağlamak pek te kolay olmasa gerek. Ancak "Norway"de 1.864 yolcu için bu ortam sağlamış durumda. Bireysel davranış ve hayallerin bütünülediği kitle turizmi başarıyla uygulanıyor. Kaptan Aage Hoddevik, "Phoenix" ile 2000 yılının gezisinden söz ederken şu izlenimini de aktarıyor: "Dinlenmek için tatile çıkmış olan yolcuların, 11 limana uğranan 14 günlük bir gezi sonunda nasıl perişan olup düş kırıklığına uğradıklarını gözledim. "Phoenix" te herşey öylesine bambaşka olacak ki, bu güne dek hiç gemi gezisi yapmamış ve yapmayı düşünmeyen insanlar bile, bu yolculukta yer almak isteyecekler."

"Phoenix" te boks karşılaşmaları, otomobil sergileri, fuarlar gibi şimdiye kadarki gemilerde bulunmayan olanaklar sunuluyor. "Phoenix" stili dinlenmede, tabii daha nice yenilikler var: Plaj, kumsal ve gerçek palmiyeler. Ayrıca iki gezinti güvertesi de kullanma hazır olacak.

Kaptan Hoddevik'e göre, insanlar balkonlarında oturarak okyanus üzerinde yolculuk yapmaya bayılıyorlar. Bu görüşten yola çıkarak "Phoenix"te 200 dış kamara planlanmış. Bunların oluşturdukları 4 ayrı palas, başlıbaşına birer otel olarak kullanılacak. Hatta armatörün uzun vadeli hesapları, bu yapıları ünlü otel yönetimlerine kiralamaya yöne-

lik. Böylece tüm dünyada isim yapmış büyük otellerin denizde yüzen birer şubeleri olması, pekte uzak bir olasılık değil. 500 iç kamaradan birinde yolculuk edenlerin ise deniz etkisinden yoksun kalmak zorunda olmadıkları düşünülerek, kamara duvarlarına dışarıdaki görüntünün yansıtılması tasarlanıyor.

Limanlar dev gemilere kapalıdır. Bu yüzden, sahil ve kara gezintileri için "Phoenix"te deniz ve hava taksileri hazır bulunacak. 600 kişilik 4 tane bölmeli filika botu ve iki helikopter bu görevi yerine getirecekler.

Gemi tekniğinin gittikçe otomatikleşip bilgisayar yönetiminin ön plana çıkması, seyir ve iletişimin uydu bağlantılı olması, 2000 yılının gemisine anlaşılabilirlik getirebiliyor. Örneğin geminin limanlara girip rıhtıma yanaşması bir uçağın inişi gibi otomatik olabilecek. Bu durumda kaptana, yalnızca Hamburg limanının planı gerekecek. Sonra yapacağı iş ise kurşun kalemle istenilen rotayı çizmek ve gemisini bu hattın üzerine oturtmak olacak. Geminin rıhtıma yanaşması ve ayrılması, yükleme ve boşaltma gibi işlemler ise köprüden yönetilip monitörle kontrol edilecek. "Norway" yanaşma ve ayrılma manevraları için 20 gemiciyi seferber ederken, "Phoenix" yalnızca 4 kişiyle bu işin üstesinden gelebilecek.

Yaklaşık 6.000 kişinin neden olacağı kirlilik de bu arada çözümlenmesi gereken sorunlar listesinde yer alıyor. Amaç,



*Göreceğin gemi yüksekliklerinde tasarlanan gö-rüntüler: sterinli sonrası bir filka gemisi. "Yüzen-Dede" gemi oluyor (solda) açılan plaj güvertesine den çıkan sürçüleri (üstte) yüzen taçli cennetinin östeleri ve yüzen havuzları arasında gezinti (sağda).*



çevreyi koruyucu bir çözüm getirmek ve yüzen kentin çöp ve diğer artıklarını denize boşaltmamak. Tüm artıkların toplanıp kuru madde haline getirilerek karaya nakledilmesi, bir çözüm olarak tasarıda yer alıyor. Bu durumda "Phoenix" bir ay boyunca hiçbir sorun çıkarmaksızın ve kara gereksinme duymaksızın denizlerde yaşantısını sürdürebilecek.

"Phoenix"ın yapımı konusundaki kararın bu günlerde netleşmesi bekleniyor. Yaklaşık bir yıldan beri, armatörün görevlendirmiş olduğu bir HDW proje grubu, teknik hazırlıkları tamamlamak için yoğun bir çalışma içinde Kiel'li mühendisler, yapımda hiçbir sorunla karşılaşılmayacağı konusunda güvence veriyorlar."

## GEMİ BÜYÜDÜKÇE KAZANÇ ARTIYOR

Trondheim'daki gemi modellerinin denendiği atölyede 6 m. uzunluğundaki "Phoenix" modeli ile başarıya ulaşılmıştır. Bir teknisyenin açıklamasına göre 13 m. yüksekliğe ulaşan dalgalar bile gemi güvertesine erişemiyor.

Bu geminin yapımı yalnızca, HDW tersanesi için 3 yıllık bir iş güvencesi vermekle kalmıyor, aynı zamanda diğer endüstri alanları için de bir pazar oluşturuyor. Örneğin Bremen yakınlarındaki Thedenhausen'de bulunan Horst War-

necke firması, yalnızca kamaraların yapım ve donatımı için 100 Milyon Mark'lık ihaleyi almış durumda. Aşağı saksonlar, daha şimdiden Klosters'in tasarımına uygun dört orijinal bölme örneğini kendisine sunmak üzere hazırladılar.

Alman Deniz Yolculuğu Komitesi'nce yayınlanan "Maritime Visionen" adlı kitapta, Fin tersanesi Wärtsilä'dan üç yazar Kai Levander, Pirjo Harsia ve Hanna Vainola, ekonomik açıdan bir inceleme yaparak şu görüşü paylaşmışlardır: "Gemi sahipleri ekonomik olmayı amaç edinmişlerdir. Ekonomik oluşun gerçek ölçüsü, gemi büyüklüğünde prensip olarak hiçbir üst sınır tanımaz. Kazanç, büyüklükle doğru orantılıdır."

Bu yüzden Wärtsilä tasarım stüdyolarında gemiler daha da büyük, daha geniş ve daha yüksek olarak tasarlanmaktadır.

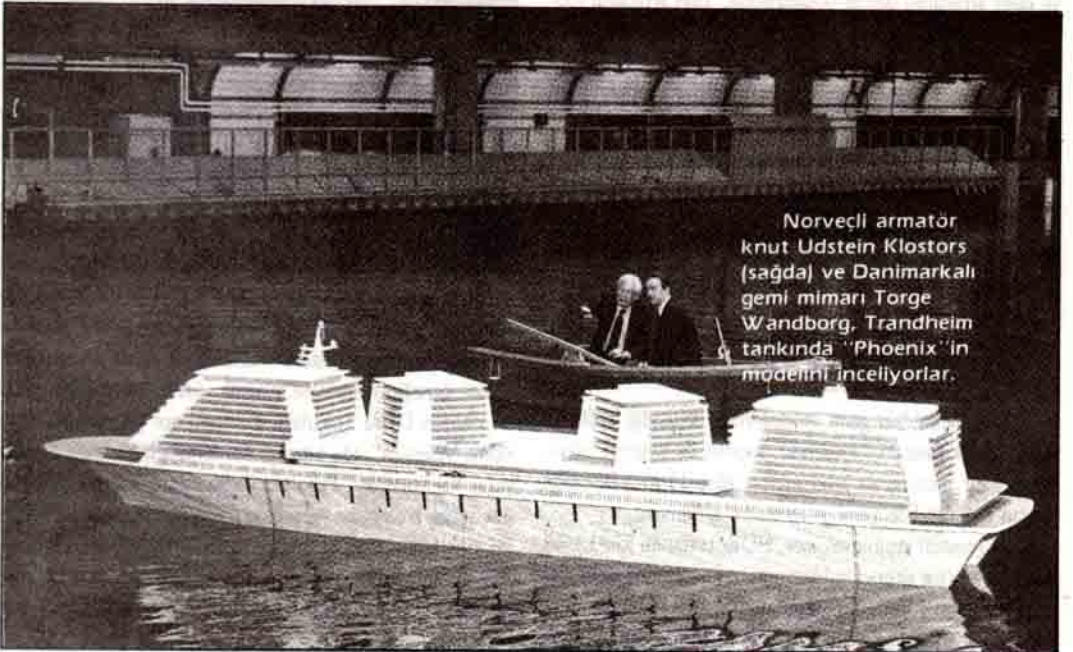
Bu gelişme, yeni yapılan gemilerde kendini göstermeye başlamıştır. Daha geniş güverte alanları, kamaralar ve oturma odaları yaratmaya yönelik tasarımlar uygulanmaktadır. Geminin yapımında, öncelikle mümkün olduğunca yükseğe çıkılıyor. Belirli bir orandan sonra yükseklik tehlike yaratabileceğinden, sıra güvertelerin genişletilmesine geliyor. Normal boyutlardaki tek gövdeli gemiden geniş gövdeli gemiye geçiş gerçekleşiyor böylece.

İlk aşamada, gövde genişliğini aşan delta şeklinde güverteler hazırlanıyor. Güvertenin dışarıda kalan kenarları ise tom-bazlarla destekleniyor. Bu gelişmenin sonucunda, ortaya çıkacak olan yolcu gemisi, alışılmadık bir biçim kanacak, çok gövdeli.

Gemi yapımcıları içinde şimdilik belki küçük bir konuma sahip olan Wärtsilä mühendisleri, gemi yapımındaki yenilikleri düşünüp uygulama konusunda çok cesur ve atak görünüyorlar. Her türden plan ve tasarım çekmecelerinde hazır bekliyor.

100 - 300 yolcu kapasiteli küçük gezi gemileri; alışılmış turistik rotalar dışında fazla bir değişiklik sağlamazlar. Ancak yolcularına kıyaslanamayacak ölçüde yüksek konfor, servis ve güvence sunarlar. Bu özellikleriyle özel gemi gezileri için ideal sayılırlar.

Daha büyük gezinti gemileri; transatlantik turizmine girerler. 5,5 günlük bu geziler süresince birinci sınıf eğlence zengin gösterilerle donanmış bir program uygulanır. Her yol-





382 mlük "Phoenix" in "Norway" ve "Soutward" ile kıyaslaması. Aşağıdaki resimler gemi yolculuğunun geleceğini sergiliyor: Küçük Windcruiser (üstte), belirli sayıda yolcu kitlesi için düşünülmüş. SWATH (ortada), Atlantik yolculuşları için hazırlanacak. Üç gövdeli yüzen ada ise, geleceğin düşlerdeki tatil için tasarlanmış (altta).

cu, lüks kamaralarda yolculuk eder.

Bir gecelik gezintiler için ise özel gemiler söz konusu. Bu gemiyi tasarlayan Wärtsilä mühendisleri New York gibi milyonları barındıran kentleri hesaba katıyorlar. Limandan ayrılış saat 18'de; dönüş ise mesai saatinin başlamasından biraz önce. Gemide konferans salonları, tiyatrolar, barlar, gece klüpleri ve ayrıca birkaç saatlik uyku için kamaralar bulunmaktadır.

Dünya turları için kullanılan "gemi adası"nın tüm amacı, geminin kendi içeriğinde saklı. Böylece hem yüzen bir cennette tatil geçiriliyor, hem de dünyanın sahil şeritlerindeki çeşitli tatil merkezlerini tanıma olanağı doğuyor.

Yüzen kentler niteliğindeki bu gemiler limanlara uğramadıklarından, gemi mimarlarına geniş bir tasarım özgürlüğü sağlıyorlar. Örneğin çift gövdeli SWATH (Small Water Plane Area Twin Hull)'da Wärtsilä mühendisleri gemi yapımındaki yenilikleri özgürce sergilemişler. SWATH'da isteyen her yolcu dış kamarada kalabiliyor. Kamara güverteleri, büyük güverteyi çevreleyip rüzgardan koruyor. Her iki kamara kanadı merdivenli ana bina ile asansör tertibatına bağlantılı durumda. Kamaraların alt kısmındaki eğlence salonları, tiyatro ve yemek salonlarını çevreliyor. En alt güverteye ise servis salonları yerleştirilmiş.

Wärtsilä grubunun bu yüzen kentini ve Klosters'in "Phoenix" ini, Touristik Union International adlı dünyanın en büyük seyahat acentasının şefi Paul Lepach şöyle yargılıyor: "Tıpkı turizmde olduğu gibi, gemi turları sektöründe de farklı ve ekstrem tatil biçimlerinin ortaya çıkması kaçınılmazdır. "Phoenix" modelindeki gibi dev otel kuleleriyle donanmış süper gemilerin yanısıra küçük, sevimli gemilerde yer alacaktır. Ayrıca, zirve noktalarının birbirini izlediği kısa geziler kadar, uzun süren yolculuklar da önem kazanacak ve hatta daha ağır basacaktır."

Hobby'den çev: Haldun ÖNGEL

